

УДК 378.147

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.133926>

Оксана Мойко, викладач кафедри математики, інформатики та методики їх викладання в початковій школі
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуто структуру професійних компетентностей вчителя інформатики, проаналізовано підготовку майбутнього фахівця інформатики засобами інформаційно-комунікаційних технологій, яка передбачає здобуття ним повноцінної вищої освіти, підвищення кваліфікації, можливість перепідготовки, тобто охоплює всю освітню систему в цілому.

Сучасний учитель інформатики повинен враховувати стрімкий розвиток інформаційних технологій, нові відкриття, виникнення нових методів навчання, відповідно до них постійно оновлювати свої знання, удосконалювати навички й уміння, розвивати ерудицію.

Ключові слова: професійна компетентність; вчитель інформатики; навчальний процес; інформаційно-комунікаційні технології; засоби навчання; професійна підготовка; інформатизація освіти.

Лит. 8.

*Oksana Moyko, Lecturer of the Mathematics, Informatics and
Teaching Methods at Elementary School Department
Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*

THE FEATURES OF FORMING THE PROFESSIONAL COMPETENCY OF FUTURE TEACHERS OF INFORMATICS BY MEANS OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

In the article the structure of professional competences of the teacher of informatics is considered, the preparation of the future specialist of informatics by means of information and communication technologies is considered, which involves obtaining the full-fledged higher education, professional development, the possibility of retraining, that is, covering the whole educational system as a whole.

Of particular importance for the teacher of informatics is the formation of information and communication competence, which becomes a pledge of effective use of information and communication technologies in work and at the same time a necessary precondition for further increase of the level of professional competence and self-education competence, which ensures the process of constant professional growth and self-development in a rapidly changing technology .

Information technologies are an important tool for improving the quality of education and determine the creation and implementation of computer training programs, the use of open educational resources that provide effective support for professional training of specialists, one of the priority directions of informatization of education

A modern teacher of informatics should take into account the rapid development of information technologies, new discoveries, the emergence of new methods of teaching, in accordance with them to constantly update their knowledge, improve skills and abilities, develop erudition. Of particular importance is the problem of preparing a future teacher of informatics in accordance with the requirements of modern society, which determine the professional level of this specialist.

Keywords: professional competence; a teacher of informatics; an educational process; the information and communication technologies; means.

Постановка проблеми. Важливість розвитку і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в усі сфери життя суспільства, особливо системи освіти, обумовлена економічними й соціокультурними змінами та визнається всіма Європейськими державами, що підтверджується такими міжнародними документами як Стратегія розвитку країн Європейського союзу “ЄС 2020”, Окінавська Хартія глобального інформаційного

суспільства, а також нормативною базою розвитку ІКТ в Україні [8, 2].

Одним із найбільш суттєвих чинників ХХІ століття, який впливає на якість підготовки фахівців, є застосування інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі, впровадження викладачами комп’ютерно-орієнтованих методик навчання, використання відкритих освітніх ресурсів, широкомасштабне користування інформаційно-

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

комунікаційним педагогічним середовищем, яке допомагає вчити та навчатися, робить освіту доступнішою, особливо для тих, кому бракує навчальних матеріалів, розвиває культуру навчання, творення, обміну і співпраці у швидкозмінному суспільстві знань, формуючи таким чином позитивне ставлення до навчання, бажання навчатися, здобувати знання і, як наслідок, забезпечує формування позитивної мотивації до учіння в новому інформаційному освітньому просторі [5, 402].

На особливу увагу заслуговує процес підготовки вчителя інформатики, оскільки, за наявного стану інформатизації навчального процесу саме на нього лягає основне навантаження стосовно впровадження засобів ІКТ в навчальний процес школи, добору і розробки педагогічних програмних засобів та їх педагогічно виваженого використання у процесі навчання різних навчальних предметів, організації телекомунікаційних проєктів, створення умов для формування інформатичних компетентностей учнів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретичні та методичні основи професійної підготовки педагога висвітлені у працях Г. Васяновича, С. Гончаренка, Р. Гуревича, І. Зязюна, Н. Кузьміної, М. Левківського, С. Сисоєвої, В. Семиченко. Особливості підготовки майбутніх учителів інформатики розробляли М. Жалдак, Н. Морзе, Ю. Рамський, Ю. Спірін та інші.

Науково-теоретичне обґрунтування та розробка системи навчання майбутніх учителів інформатики, що враховує практичні потреби сучасного інформаційного суспільства відображені у дослідженнях багатьох науковців, серед яких В.Ю. Биков, Л.В. Брескіна, А.П. Єршов, М.І. Жалдак, М.П. Лапчик, Н.В. Морзе, С.А. Раков, Ю.С. Рамський, С.О. Семеріков, О.В. Співаковський, Т.В. Тихонова та інших, які також працювали над удосконаленням методичної системи професійної підготовки вчителя інформатики.

У сучасному суспільстві відбувається активне впровадження інформаційних технологій у всі сфери життя людини. Учені зазначають, що інформаційні технології є важливим інструментом покращення якості освіти та визначають створення й упровадження комп'ютерних навчальних програм, що забезпечують ефективну підтримку професійної підготовки фахівців, одним із пріоритетних напрямів інформатизації освіти (Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Підласий та ін.). У той же час існуючі програмні

засоби, розроблені для вчителів інформатики, стосуються здебільшого вивчення фахових комп'ютерних технологій на основі різних підходів (Л. Брескіна, С. Овчаров, В. Олексюк, С. Прийма та ін.), використанню інформаційних технологій у навчанні присвячено роботи В. Бикова, Р. Гуревича, О. Меньяйленка, І. Підласого та ін.

Мета статті – проаналізувати особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики засобами інформаційно-комунікаційних технологій. Розглянути шляхи і умови впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці студентів.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні очевидним є те, що учителі інформатики стають новою формацією педагогів, що покликані задовольнити постійно зростаючі вимоги інформаційного суспільства до навчання підростаючого покоління. Учитель інформатики як ніхто інший з учителів-предметників, працює в умовах, що постійно змінюються і модифікуються, тому його професійна підготовка вимагає урізноманітнення не лише форм, методів, підходів і педагогічних технологій, а й засобів, навчання, що сприятимуть формуванню професійної компетентності студентів – майбутніх учителів інформатики [2].

Формування професійної компетентності майбутнього вчителя інформатики ми розглядаємо як процес оволодіння стійкими, інтегрованими, системними знаннями з педагогіки, психології, інформатики, методики її викладання та умінь застосовувати їх в нових ситуаціях, властивостями особистості, здатності досягати значних результатів в професійній діяльності [4, 73].

Розуміючи професійну підготовку як процес професійного розвитку, оволодіння досвідом майбутньої професійної діяльності, можна визначити, що компетентний спеціаліст завжди орієнтується на майбутнє, передбачає зміни, орієнтований на самоосвіту. Особливістю професійної компетентності є те, що вона реалізується в сьогоденні, а орієнтована на майбутнє.

Згідно з [3], професійна компетентність – це сукупність ключових, базових та спеціальних компетентностей.

Ключові компетентності – це компетентності, що необхідні для будь-якої професійної діяльності та сприяють успіху людини у сучасному мінливому світі.

Базові компетентності відображають специфіку певної професійної діяльності (педагогічної, медичної, технічної та ін.)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Для професійної педагогічної діяльності базовими є компетентності, які необхідні для організації професійної діяльності в контексті вимог до системи освіти на певному етапі розвитку суспільства.

Спеціальні компетентності відображають специфіку конкретної предметної чи надпредметної професійної діяльності. Спеціальні компетентності можна розглядати як реалізацію ключових та базових компетентностей в межах навчального предмета, конкретної галузі професійної діяльності.

Усі три види компетентностей взаємопов'язані та розвиваються одночасно, що забезпечує становлення професійної компетентності як визначеної цілісної, інтегративної особистісної характеристики спеціаліста.

У якості однієї з компетентностей, що характеризують професійні якості учителя інформатики, В. Котенко розглядає інформаційно-комп'ютерну компетентність та визначає її як системну властивість особистості суб'єкта, що характеризує його ґрунтовні знання в предметній області, особистісний досвід суб'єкта, націленість на перспективу у роботі, спрямованість на передачу знань, на розвиток сучасного наукового світогляду в особистості учнів, відкритість до динамічного збагачення і самовдосконалення за рахунок отримання, оцінювання інформації та вміння створювати нову інформацію, здатного досягати значущих результатів та якості в професійній діяльності.

На сьогодні особливого значення, для учителя інформатики набувають формування інформаційно-комунікаційної компетентності, яка стає запорукою ефективного використання інформаційно-комунікаційних технологій у його роботі та одночасно необхідною передумовою для подальшого підвищення рівня професійної компетентності [6, 11], і самоосвітньої компетентності, яка забезпечує процес постійного професійного зростання та саморозвитку в умовах швидкозмінюваних технологій.

Підготовка майбутніх фахівців засобами інформаційно-комунікаційних технологій здатна надавати студентам можливість здобувати якіснішу освіту. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій розглядається не як самоціль, а як могутній і продуктивний засіб вирішення актуальних проблем їх підготовки. Підготовка студента засобами інформаційно-комунікаційних технологій передбачає здобуття ним повноцінної вищої освіти, підвищення кваліфікації, можливість перепідготовки, тобто охоплює всю освітню систему в цілому. Мова йде

про позитивні зміни в усіх сферах освіти, причому не в далекій перспективі, а в найближчий час. Подальше використання й розвиток інформаційно-комунікаційних технологій є необхідною умовою динамічного розвитку освіти в цілому.

У сучасному інформаційному суспільстві пред'являються нові вимоги до вчителів інформатики, такі як: постійне підвищення ефективності використання новітніх ІКТ у навчальному процесі, своєчасне оновлення змісту освіти, створення, підтримка та удосконалення інформаційно-освітнього середовища (ІОС) навчального закладу або його окремих елементів. Тенденції які суттєво впливають на освіту це: розвиток мобільних технологій, поява освітніх віртуальних ігрових технологій, використання соціальних мереж, створення відкритого електронного контенту та ін.

Інформатика є інструментарієм, за допомогою якої дитина зможе отримувати із різних джерел необхідну інформацію для розв'язання своїх завдань. Вивчення шкільного курсу інформатики є базовим для предметного застосування ІКТ і відіграє виключну роль у формуванні однієї із ключових компетентностей сучасного школяра – інформаційної [8, 2].

Забезпечення високого рівня підготовки школярів у галузі ІКТ та розвиток інформаційно-освітнього середовища навчального закладу вимагає внесення відповідних змін у систему підготовки вчителя інформатики з метою формування необхідних професійних компетентностей. Таким чином, на сучасному етапі виникла необхідність у якісно новій підготовці педагога, яка дозволяє поєднувати фундаментальність професійних базових знань із інноваційністю мислення й практико-орієнтованим, дослідницьким підходом для вирішення конкретних освітніх проблем.

Сучасний учитель інформатики повинен добре володіти інформаційними технологіями, відстежувати зміни навчальних програм та підручників, постійно поповнювати свій багаж знань, розвивати ерудицію. Особливого значення набуває проблема підготовки майбутнього вчителя інформатики відповідно до вимог сучасного суспільства, які і визначають професійний рівень даного фахівця.

Учитель має організувати навчальний процес таким чином, щоб учні мали змогу творчо використовувати сучасні технічні засоби та інформаційні технології у своїй навчальній, а згодом і в професійній діяльності, сформувати навички, необхідні для успішного життя в інформаційному суспільстві.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сучасному етапі інформатизації освіти можна говорити про те, що підготовка майбутнього фахівця інформатики до професійної діяльності формується при активному використанні засобів ІКТ під час оволодіння різними дисциплінами професійної та предметної діяльності. Отже, основний розвиток ключового та формування базового рівня професійної підготовки вчителя інформатики в галузі інформаційних видів діяльності в основному буде зумовлюватися затребуваністю його ІКТ-компетентності при освоєнні різних дисциплін професійної підготовки.

Учені зазначають, що інформаційні технології є важливим інструментом покращення якості освіти та визначають створення й упровадження комп'ютерних навчальних програм, що забезпечують ефективну підтримку професійної підготовки фахівців, одним із пріоритетних напрямів інформатизації освіти (Б. Гершунський, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Підласий та інші).

У зв'язку з швидкими темпами розвитку інформатики та засобів ІКТ, великого значення набуває здійснення вчителем інформатики дослідницької діяльності у галузі інформатики як науки і навчального предмета у школі (здійснення пошукової, наукової діяльності, вивчення досвіду вчителів-новаторів тощо).

Актуальним є також питання управління фаховою підготовкою спеціалістів під час формування професійної компетентності, яка для учителя характеризується процесом прийняття педагогічних рішень. Це актуалізує проблему розвитку у майбутнього фахівця здатності бачити протиріччя, що виникають в освітньому процесі, самостійно ставити конкретні педагогічні цілі й завдання й знаходити способи їхнього розв'язування, а також аналізувати й оцінювати отримані результати.

Враховуючи зазначене вище, а також особливості компетентнісно-орієнтованої освіти й широке використання нових інформаційних і мережевих технологій, О.М. Кривонос виділяє такі принципи підготовки майбутнього вчителя інформатики у вищому навчальному закладі:

- орієнтація на розвиток особистості на компетентнісно-орієнтованій основі;
- відповідність вищої освіти сучасним і прогнозованим тенденціям розвитку науки й техніки, передусім педагогічної науки та ІКТ;
- гармонійне поєднання індивідуальних, парних і групових форм організації навчального процесу в умовах інтеграції дистанційної освіти;
- використання поширених методів (навчання в співпраці, метод проектів тощо) із

застосуванням сучасних засобів (комп'ютер, мультимедіа, Інтернет, мобільний зв'язок, хмарні технології та інші сервіси) на різних етапах підготовки майбутнього вчителя інформатики;

- відповідність результатів підготовки майбутнього викладача інформатики соціальному замовленню, що робить його конкурентоспроможним та затребуваним на ринку праці [1, 24].

Також значну роль у вдосконаленні підготовки майбутніх учителів інформатики має відігравати використання програмно-методичних комплексів, які передбачають рішення функціональних завдань під час навчання. Такі комплекси відкривають нові можливості перед викладачами та студентами, оскільки допомагають зв'язати воедино навчальні програми, методичне забезпечення та використовувати методи і засоби інформатики під час проведення лекційних, практичних, лабораторних та інших форм навчання [7, 173].

Сучасному вчителю інформатики необхідно самостійно освоювати та визначати ситуації доцільного використання цифрових технологій для розв'язання педагогічних завдань. Необхідно, щоб у процесі навчання майбутнього вчителя інформатики відбувалося його становлення як особистості, професіонала, готового до змін, ролі педагога і методів навчання.

Під час швидкого розвитку технологій, ключовими компетентностями майбутнього вчителя інформатики є вміння вчитися, оперувати та управляти інформацією, тому необхідно орієнтуватися на діяльнісні та розвиваючі технології у навчальному процесі. Поява та розвиток дистанційних технологій навчання відбувається поряд із традиційними, використання перших дозволяє навчати і навчатися в індивідуальному режимі, незалежно від місця і часу. У всьому світі спостерігається зростання кількості студентів, які навчаються за дистанційними технологіями, збільшується кількість вищих навчальних закладів, які використовують дистанційні технології в навчальному процесі. Вчителі мають постійно самовдосконалюватися, вчитися протягом життя, творчо підходити до професійної діяльності.

Висновок. Отже, для забезпечення якісної шкільної освіти, формування в учнів навичок, необхідних для життя в сучасному інформаційному суспільстві, соціально значущим завданням стає підготовка вчителів інформатики, здатних відстежувати постійні зміни у навчальних програмах з інформатики, тенденції розвитку цифрових технологій, освоювати нові програми

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

та сервіси, консультувати колег-учителів з інших предметів, проводити роз'яснювальну роботу з батьками учнів, бути відкритими до спілкування та мати активну життєву позицію.

У процесі професійної підготовки майбутніх учителів інформатики необхідно не тільки формувати предметні знання й уміння, але й сприяти розвитку тих особистісних якостей випускників, які дозволили б їм в майбутньому вирішувати нові педагогічні завдання та відтворювати нові підходи до процесу загальноосвітнього навчання. Майбутні педагоги мають готувати та подавати навчальний матеріал з урахуванням сучасних підходів до навчання, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології у навчальному процесі, а саме доцільно застосовувати навчальні засоби, які розміщено в мережі Інтернет [8, 107].

Отже, сучасний учитель інформатики повинен враховувати стрімкий розвиток технологій, нові відкриття, виникнення нових методів навчання, відповідно до них постійно оновлювати свої знання, удосконалювати навички й уміння, щоб мати можливість передати їх своїм учням. Інертність традиційної системи освіти та швидка зміна соціокультурного й економічного просторів суспільства під впливом стрімкого розвитку технологій вступають у протиріччя, що у свою чергу актуалізує питання підготовки активного, самостійного, відповідального вчителя інформатики, здатного відігравати роль новатора, посередника між світом нових можливостей (методик, Інтернет-технологій тощо) та педагогічним осередком.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кривонос О. М. Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей майбутніх учителів інформатики в процесі навчання програмування. – дис. кандидата пед. наук: 13.00.04/ Кривонос Олександр Миколайович. – Київ, 2014. – 286 с.
2. Осадча К.П., 2010 ISSN 2076-8184. Інформаційні технології і засоби навчання. – №3.–(17). Режим доступу: <http://www.ime.edu-ua.net/em.html>
3. Радионова Н. Ф. Компетентностный подход в педагогическом образовании / Н. Ф. Радионова, А. П. Тряпицына. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.omsk.edu/article/vestnik-omgpru-75.pdf>.
4. Сікора Я.Б. Формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики у курсі “Методики навчання інформатики” / Я. Б. Сікора // Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції “Теоретико-методологічні засади підготовки педагогічних кадрів у полі етнічному регіоні”. – Ужгород, 2008. – С. 73–74.
5. Співаковський О.В., Петухова Л.Є., Воропай

Н.А. До оцінювання взаємодії у моделі “Викладач-студент-середовище” // Наука і освіта. – Одеса, 2011. – № 4 – С. 401–405.

6. Структура ИКТ-компетентности учителей. Рекомендации ЮНЕСКО. [Електронний ресурс] // Сайт інститута ЮНЕСКО по інформаційним технологіям в образовании. – Режим доступу: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf>

7. Харківська А. А. Аналіз шляхів удосконалення змісту професійної підготовки майбутнього вчителя інформатики / А. А. Харківська // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. 2014. – Вип. 1 – С. 172–174. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdyptp_2014_1_63.

8. Шовкун В.В. Формування професійної компетентності майбутніх учителів інформатики у квазіпрофесійній діяльності. – дис. канд. пед. наук: 13.00.04/ Шовкун Віталій Віталійович. – Херсон, 2016. – 244 с.

REFERENCES

1. Kryvonos, O. M. (2014). Formuvannia informatsiino-komunikatsiinykh kompetentnosti maibutnix uchyteliv informatyky v protsesi navchannia prohramuvannia [Formation of information and communication competences of future teachers of informatics in the process of programming of programming]. *Candidate's thesis*. Kyiv, 286 p. [in Ukrainian].
2. Osadcha, K.P. (2010). ISSN 2076-8184. Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia [Information technologies and teaching aids], no. 3(17), Retrieved from <http://www.ime.edu-ua.net/em.html> [in Ukrainian].
3. Radionova, N. F. & Tryapitsyna, A.P. (2011). Kompetentnostnyj podhod v pedagogicheskom obrazovanii [Competence approach in teacher education]. Retrieved from <http://www.omsk.edu/article/vestnik-omgpru-75.pdf> [in Russian]
4. Sikora, Ya. B. (2008). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnix uchyteliv informatyky u kursy, “Metodyky navchannia informatyky” [Formation of professional competence of future teachers of informatics in the course “Methods of teaching computer science”]. *Tezy dopovidei Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii “Teoretyko-metodolohichni zasady pidhotovky pedahohichnykh kadriv u poli etnichnomu rehioni”* – Abstracts of the International Scientific and Practical Conference “Theoretical and Methodological Principles for the Training of Pedagogical Personnel in the Field of the Ethnic Region”, Uzhgorod, pp. 73–74, [in Ukrainian].
5. Spivakovskiy, O.V., Petukhova, L.Ie. & Voropai, N.A. (2011). Do otsiniuvannia vzaemodii u modeli “Vykladach-student-seredovyshche” [To evaluate the interaction in the model “Teacher-student-environment”]. *Science and Education*, Odessa, 4, pp. 401–405, [in Ukrainian].
6. Struktura IKT-kompetentnosti uchiteley. Rekomendatsii YUNESKO [Structure of ICT competencies of teachers. Recommendations of UNESCO]. *Website of the UNESCO Institute for Information Technologies in*

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Education. Retrieved from <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214694.pdf> [in Russian].

7. Kharkivska, A. A. (2014). Analiz shliakhiv udoskonalennia zmistu profesiinoi pidhotovky maibutnoho vchytelia informatyky [An analysis of ways to improve the content of the training of the future teacher of informatics]. *Actual problems of public administration, pedagogy and psychology*. Vol. 1,

pp.172–174. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdytp_2014_1_63. [in Ukrainian].

8. Shovkun, V.V. (2016). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv informatyky u kvaziprofesiinii diialnosti [Formation of professional competence of future teachers of informatics in quasi-professional activity]. *Candidate's thesis*. Kherson, 244 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 06.04.2018

УДК 378.147:614.84 – 057.86

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.133927>

Ігор Ножко, науковий співробітник науково-дослідної лабораторії інновацій у сфері цивільної безпеки
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Автором здійснено спробу з'ясувати особливості активізації навчальної діяльності майбутніх фахівців пожежної безпеки в умовах закладу вищої освіти. Доведено, що пізнавальна активність передбачає діяльнісний стан особистості, який характеризується прагненням до навчання і прояву вольових зусиль у процесі оволодіння знаннями.

Виокремлено такі основні чинники активізації навчальної діяльності як мотивація та самостійна робота курсантів.

Аргументовано, що в умовах реалізації нової парадигми вищої освіти актуальною проблемою є вирішення сучасних проблем організації навчального процесу магістрів як в умовах аудиторної, так і позааудиторної роботи.

Ключові слова: мотив; мотивація; самостійна робота; аудиторна та позааудиторна робота; фахівець пожежної безпеки; професійна компетентність.

Літ. 8.

Ihor Nozhko, *Researcher of the Research Laboratory of Innovation in the field of Civil Security
Cherkasy Institute of Fire Safety named after Chernobyl Heroes of
National University of Civil Defense of Ukraine*

INTENSIFICATION OF TRAINING ACTIVITIES OF FUTURE FIRE SAFETY SPECIALISTS AS AN IMPORTANT FACTOR OF FORMING THE PROFESSIONAL COMPETENCE

The author made an attempt to find out the main factors of intensification of the training activity of future fire safety specialists in the higher educational establishments.

The purpose of the article is to analyze the specific features of intensification of training activities of future fire safety specialists in the higher educational establishments as an important factor in the formation of professional competence.

The following main factors of intensification of educational activity are identified as motivation and self-study of cadets.

It is noted that motivation as an incentive of the organism's activity and its purposefulness promotes self-actualization, self-realization of the personality, causes the need of masters in obtaining the professionally significant knowledge, stimulates the emergence of the desire for professional success, and consequently the formation of professional competence.

The article focuses on the fact that the entire system of the cadets' self-study should be directed to the formation of high professionalism of future fire safety specialists, their readiness to apply the acquired knowledge, skills and abilities. The role of the teacher in the organizing of cadets' self-study is described; an attention is focused on the fact that the teacher should stimulate learning activity, direct it to independent search for additional information.

It is substantiated that skillful organization of self-educational practical activities of future fire safety specialists requires a clear alignment of the goals of the educational process.

It is proved that an actual problem in the conditions of realization of new paradigm of higher education is the solution of modern problems of organization of masters' educational process.